

Pakket 39 Bodemverbetering op grasland en bouwland

Doel

Dit pakket richt zich op verbetering van de bodem van grasland en bouwland door het opbrengen van organische mest, bodemverbeteraars of met plantenresten. De structuur, chemische samenstelling en bodemleven hebben hier baat bij en dit ondersteunt de productiefunctie.

Bodemverbetering door het toepassen van storrijke vaste mest verhoogt het organische stofgehalte in de bodem. Een bodem met veel organische stof, kan meer water opnemen en is beter bestand tegen droogte. Ook kan zo'n bodem meer stikstof en mineralen vasthouden, biedt hij een rijker bodemleven en draagt bij aan gezonde gewassen. Dit pakket past binnen de categorieën Water en Klimaat.

De twee pakketten op grasland onderscheiden zich door het feit dat variant a zich beperkt tot bemesten met ruige stalmest op grasland. Bij variant d mogen naast ruige mest ook andere vaste meststoffen of bodemverbeteraars worden opgebracht. Vanwege de ruimere mogelijkheden is de vergoeding voor d een stuk lager.

Onderscheid tussen de twee varianten op bouwland: in variant b worden plantresten en bodemverbeteraars op gebracht waarvoor geen wettelijke verplichting bestaat om onder te werken. In variant c worden ze wel binnen 2 weken ondergewerkt en daar wordt een vergoeding voor gegeven.

Instapeisen

- Dit pakket is alleen mogelijk binnen Categorie Water en Categorie Klimaat;
- Beheer in de beekdalen van de waardevolle kleine waterlopen (wkw) en langs KRW-waterlichamen heeft de voorkeur boven de andere beekdalen. Daarbij geeft Waterschap Vechtstromen extra prioriteit aan de beekdalen van de Azelerbeek en de Oude Bornschebeek. De wkw- en KRW- waterlichamen zijn te vinden op de atlas van Overijssel (<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>: thema water, beleid, Kaderrichtlijn water SGBP-3 en Overige wateren);
- Beheer zoveel mogelijk direct langs de beek. Vuistregel: niet meer dan 1 perceel zonder beheer ertussen, dus nooit ver van de beek;
- De beheereenheid overlapt niet met een verplichte bufferstrook vanuit het 7^e Actieplan Nitraat (GLCM 4 of 10). Als dit wel zo is, dan wordt het deel dat overlapt afgeknipt;
- Snelle ont- en afwatering van het perceel is ongedaan gemaakt: aanwezige drainage is verwijderd of gestopt en mondingen van greppels en sloten zijn gedicht;

Pakketvoorwaarden 39a en 39d (Bodemverbetering op grasland)

- Pakket 39a:
 1. Bemesting met storrijke vaste mest van runderen, paarden, geiten en/of schapen is verplicht in de wettelijk toegestane perioden (zie tabel 2 in de Lijst bodemverbeteraars voor beheeractiviteit A06 en A30: <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Lijst-bodemverbeteraars-voor-beheeractiviteit-A06-en-A30.pdf>);
 2. Overige bemesting (waaronder kunstmest en drijfmest) is niet toegestaan;
 3. U rijdt de vaste mest in één keer uit, tenminste 10 ton en maximaal 20 ton vaste mest per ha, tussen 1 januari en 15 maart of tussen 15 mei en 1 september;
 4. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit de lijst Indicatorsoorten 2023 (Agrarisch Natuurbeheer (ANLb) - BIJ12) zijn in transect (een diagonale lijn van 100 meter lang en 4

meter breed over een perceel of langs een rand) aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober (groeiseizoen);

5. U maait het grasland jaarlijks minimaal 1 keer na 15 mei en voert het maaisel af;
6. Voor het maaien of beweiding gaat u na of er zich nesten, jonge dieren of broedende vogels in het perceel bevinden en treft u zo nodig maatregelen om deze te beschermen;
7. Beweiding is toegestaan tot 15 maart en vanaf 15 mei. In de rustperiode is beweiding niet toegestaan;
8. Gebruik van chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring, Jacobs kruiskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid;
9. Het collectief kan u vragen om mestbonnen te laten zien.

- **Pakket 39d:**

1. Naast vaste mest zijn plantresten en bodemverbeteraars gericht op bodembioïlogie toegestaan (zie tabel 2 in de Lijst bodemverbeteraars voor beheeractiviteit A06 en A30: <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Lijst-bodemverbeteraars-voor-beheeractiviteit-A06-en-A30.pdf>);
2. U brengt mest, plantresten of bodemverbeteraars in één keer aan, minimaal 10 ton en maximaal 20 ton per ha;
3. Overige voorwaarden als 39a, punt 5 t/m 9.

Pakketvoorwaarden 39b en 39c (Bodemverbetering op bouwland)

- **Pakket 39b:**

1. Bemesting met vaste mest of met plantresten/bodemverbeteraars gericht op bodembioïlogie, afkomstig uit tabel 2 in de Lijst bodemverbeteraars voor beheeractiviteit A06 en A30, is verplicht (<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Lijst-bodemverbeteraars-voor-beheeractiviteit-A06-en-A30.pdf>);
2. U brengt de vaste mest en eventueel bodemverbeteraars in één keer aan in de wettelijke uitrijdperioden, minimaal 10 ton en maximaal 20 ton per ha, en werkt deze direct onder;
3. Het collectief kan u vragen om mestbonnen/aanvoerbonnen te laten zien;
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan.

- **Pakket 39c:**

1. Bemesting is niet toegestaan, met uitzondering van plantresten en bodemverbeteraars zonder dierlijke meststoffen gericht op bodembioïlogie (zie tabel 2 in de Lijst bodemverbeteraars voor beheeractiviteit A06 en A30: <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Lijst-bodemverbeteraars-voor-beheeractiviteit-A06-en-A30.pdf>);
2. U brengt plantresten en andere opgebrachte bodemverbeteraars in één keer aan in de wettelijke uitrijdperioden, minimaal 10 ton per ha, en werkt deze onder binnen 2 weken na aanbrengen;
3. Het collectief kan u vragen om aanvoerbonnen van de bodemverbeteraars te laten zien;
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan.

Meldingsplicht

1. 39a en d: U doet binnen 7 dagen na het uitrijden van ruige mest of bodemverbeteraars **melding** daarvan bij CMO. Dit doet u via www.mijnboerennatuur.nl, waarbij u aangeeft:
 - Het nummer van de beheereenheid;
 - Type mest;
 - De oppervlakte waarop is uitgereden;
 - De datum waarop is uitgereden.

2. 39b en c: U doet binnen 7 dagen na het onderwerken van mest, gewasresten of bodemverbeteraars melding daarvan bij CMO. Dit doet u via www.mijnboerennatuur.nl, waarbij u aangeeft:
- Het nummer van de beheereenheid;
 - Type mest;
 - De oppervlakte waarop is ondergewerkt;
 - De datum waarop is ondergewerkt.

Niet tijdig ingediende meldingen komen niet in aanmerking voor een vergoeding.

Pakketvarianten Categorie Water en Categorie Klimaat		Vergoeding / ha
39a	Bodemverbetering grasland met storsrijke vaste stalmest	€ 1.150
39b	Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars	€ 150
39c	Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl. stro & groenbemesters en onderwerken	€ 450
39d	Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars	€ 150

Wat verstaat CMO onder vaste mest?

Vaste storsrijke mest van runderen, paarden, geiten en/of schapen. Deze term hanteert ook RVO en is afkomstig uit het Besluit gebruik meststoffen (artikel 1 onder q, vaste storsrijke mest: vaste mest waarin zichtbaar een substantiële hoeveelheid stro aanwezig is).

Mag ik bij alle pakketten dierlijke mest gebruiken?

Nee, dit mag bij pakket a, b en d. Bij pakket c zijn alleen bodemverbeteraars zonder dierlijke meststoffen toegestaan (bijvoorbeeld compost, stro, e.d.), deze moeten verplicht direct na opbrengen worden ondergewerkt volgens de meststoffenwet. Plantresten en bodemverbeteraars worden zo veel mogelijk van regionale plantenresten gemaakt. Bijvoorbeeld slootmaaisel of bermmaaisel.

Mag ik Bokashi gebruiken?

Bokashi wordt momenteel vooral in pilots en experimenten gebruikt. Daarom is nog niet duidelijk of die in dit pakket kan worden gebruikt.

Wat zijn de aangewezen beekdalen?

Beheer in de beekdalen van de waardevolle kleine wateren (wkw) en langs KRW-waterlichamen heeft de voorkeur boven de andere beekdalen. Daarbij geeft Waterschap Vechtstromen extra prioriteit aan de beekdalen van de Azelerbeek en de Oude Bornschebeek. De wkw- en KRW-waterlichamen zijn te vinden op de atlas van Overijssel

(<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>: thema water, beleid, Kaderrichtlijn water SGBP-3 en Overige wateren).